

Ställningstagande till att asylsökande ensamkommande ungdomar över 18 år får stanna kvar i kommunen under asylprocessen

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Asylsökande ensamkommande ungdomar över 18 år får stanna kvar i kommunen under asylprocessen.
2. Kommunstyrelsens beslut tidsbegränsas och omfattar ensamkommande asylsökande ungdomar som fyller 18 år till och med 2018-02-28 varefter nytt ställningstagande kan bli aktuellt.
3. Socialnämnden beslutar i varje enskilt ärende om boendeform och övriga insatser.
4. Omsorgsnämnden ges i uppdrag att utöka verksamhetsuppdraget till Leanlink, som avser boende och stöd för ensamkommande barn och unga, att även omfatta ensamkommande asylsökande ungdomar över 18 år.
5. De ökade kostnaderna, ca 5 mnkr finansieras av ca 2,5 mnkr i statsbidrag och ca 2,5 mnkr av socialnämndens uppbokade medel i bokslut 2016.

Ärende

Under 2015 kom ett stort antal ensamkommande barn till Sverige. Som mest fanns i Linköping ca 500 barn/ungdomar. För närvarande finns ca 285 ensamkommande barn i kommunen som Linköpings kommun ansvarar för. Av dessa är merparten asylsökande, varav ca 50 ungdomar fyller 18 år under hösten.

Staten beviljar landets kommuner en proportionell ersättning för att låta respektive kommuns asylsökande ensamkommande 18-åringar bo kvar i kommunen under asylprocessen. Staten kommer att bevilja Linköpings kommun ett belopp på ca 2,5 mnkr, vilket utgår från andelen asylsökande ensamkommande ungdomar som fyller 18 år under en ettårsperiod under tiden 1/7 2017 till 30/6 2018.

Det finns en planering för merparten av dessa ungdomar inom ramen för kommunens mottagande, men för att möjliggöra plats för de ungdomar som kommunen hade räknat med skulle lämna kommunen i anslutning till 18-årsdagen, så föreslås att kommunen stoppar sin avvecklingsplan för HVB-platser under hösten och skjuter den till årsskiftet, vilket innebär att ca 20 HVB-platser kvarstår.

Bedömningen är att höstens kostnader avseende boende, stöd etc. för ensamkommande barn kommer öka med ca 5 mnkr. Därmed krävs ytterligare medel från KS för att finansiera att berörda ungdomar över 18 år bor kvar under asyلتiden. Hälften av den ökade kostnaden finansieras av statsbidraget, resterande kostnad föreslås finansieras av socialnämndens uppbokade medel i bokslut 2016.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att asylsökande ensamkommande över 18 år får stanna kvar i kommunen.

Beslutet föreslås vara tidsbegränsat och avser de asylsökande ensamkommande ungdomar som fyller 18 år t o m 2018-02-28. Detta gäller under förutsättning att Migrationsverket kommer att vara klara med handläggningen av de ensamkommande barn som kom under 2015 och 2016 till årsskiftet 2017/2018. Uppföljning av beslutet kommer att ske under hösten varvid kommunstyrelsen kan ta ny ställning.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse Ställningstagande till att asylsökande ensamkommande ungdomar över 18 år får stanna kvar i kommunen under asylprocessen

Bakgrund

Under hösten 2015 var det mer än 35 000 ensamkommande barn som kom till Sverige, varav ca 500 av dessa kom till Linköpings kommun. Idag finns ca 285 ensamkommande barn kvar i kommunen, varav ca hälften av dem fortfarande är i asylprocess. Under hösten kommer ca 50 asylsökande fylla 18 år.

Kommunens planering för mottagandet av ensamkommande barn bygger på att merparten av alla barn och ungdomar beviljas uppehållstillstånd, men att en andel lämnar kommunen efter avslag eller för att de inte har fått besked av Migrationsverket innan 18-årsdagen. Socialtjänstens rutin har senaste året varit att lämna över ansvaret för asylsökande ensamkommande ungdomar i samband med 18-årsdagen till Migrationsverket.

Under sommaren 2017 lämnade regeringen besked om att landets kommuner skulle få ett kommunbidrag om 195 mnkr för att möjliggöra att asylsökande ensamkommande 18-åringar skulle få bo kvar i kommunen i väntan på beslut på asylansökan. Medlen skulle fördelas utifrån andelen som fyller 18 år under 1 års tid (mellan 1 juli 2017 och 30 juni 2018). För Linköpings kommuns del rör det sig om ca 100 ungdomar och därmed en intäkt på ca 2,5 mnkr.

Det tillfälliga kommunbidraget kommer att utbetalas till Linköpings kommun i december 2017 oavsett kommunens hantering av dessa ungdomar. Bidraget möjliggör för kommunerna att låta asylsökande ungdomar som fyller 18 år bo kvar i kommunen under asylprocessen. Målsättningen är att ungdomar skall kunna fortsätta sin skolgång och slippa flytta och byta miljö, stödpersoner, skolgång etc.

Migrationsverkets handläggningstid är idag ca 552 dagar, men verket gör bedömningen att de ska vara klara med asylansökningar från 2015 och 2016 till årsskiftet.

Baserat på ovanstående och det faktum att kommunen tidigare har tagit emot många individer från Afghanistan, vilka har en hög beviljandegrad på sina asylansökningar, gör att många ungdomar skulle behöva lämna kommunen under hösten för att återkomma till kommunen efter årsskiftet när de fått sin asylansökan beviljad.

Under året har betydligt färre ensamkommande barn kommit till kommunen än prognosticerat från Migrationsverket. Linköpings kommun har hittills under år 2017 fått åtta anvisningar av ensamkommande barn och ungdomar under 18 år och 12 anvisningar av ensamkommande unga vuxna i åldern 18-19 år genom kommunmottagandet av nyanlända flyktingar och invandrare. Vissa av dessa har troligen återvänt till kommunen efter en tid på anläggningsboende i andra delar av länet.

Förutsättningar

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämndens bedömning är att de ungdomar som berörs av förslaget, ca 20-30 ungdomar har boende genom kommunen idag. Genom att revidera planen för avveckling av de boendeformer som Leanlink Råd och stöd bedriver fram till årsskiftet kan boendefrågan lösas under hösten. Efter årsskiftet är bedömningen att fler lägenhetsplatser kommer att frigöras på Arenan och dessa skulle kunna erbjudas målgruppen.

Konsekvenserna av detta beslut är under förutsättning att Migrationsverkets handläggningstid klaras av till årsskiftet 2017/2018. Beslutet föreslås av den anledningen tidsbegränsas till 2018-02-28 och att det därefter fodras ett nytt beslut.

Leanlink Råd och stöd

Råd & Stöd behöver rekrytera personal för utökade uppdrag. Boendeplatser finns.

Socialnämnden

Socialnämnden bedömer att den myndighetsutövande handläggningen av de ungdomar som berörs av beslutet hanteras inom ramen för de tjänster som finns inom ekb-gruppen och resursgruppen idag.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden beslutade i juni 2016, § 84 om en reviderad programplan för introduktionsprogrammet språkintröduktion där den nya organisationen infördes från läsårsstarten 2016/17. Syftet med organisationsförändringen var bland annat att skapa ett flexibelt system som kan hantera förändringar i elevantal. Språkintröduktion finns idag fyra av de fem kommunala gymnasieskolorna. Samverkan och avtal finns även med fyra fristående gymnasieskolor samt två folkhögskolor vilka tillsammans med de kommunala enheterna utgör Linköpings sammantagna organisation för språkintröduktion.

Det är redan idag möjligt för asylsökande ensamkommande 18-åringar boende i andra kommuner att pendla in till skolan i Linköping under tiden asylansökan prövas. Linköping erbjuder även elever över 18 år med pågående utbildning möjlighet att fortsätta inom språkintröduktion om de flyttar till kommunen.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens uppdrag är att rekrytera, förordna, utöva tillsyn samt arvoda gode män för ensamkommande barn fram till 18-årsdagen (enligt vid asylansökan registrerade födelsedata). Överförmyndarnämnden har ingen laglig grund efter 18-årsdagen att låta godmanskap kvarstå, men i de fall ungdomar skrivs upp i ålder (till minst 18 år) samt överklagar detta, kvarstår

god man tills dom vunnit laga kraft. Under överklagandetiden ersätter inte migrationsverket arvode eller kostnadsersättningar till god man utan kostnaden belastar överförmyndarnämndens budget. Under det senaste året har ett 30-tal ungdomar skrivits upp i ålder, dock har merparten lämnat kommunen för att bosätta sig på Migrationsverkets boenden i annan kommun. Detta innebär att Linköpings överförmyndare inte längre är behörig utan ansvaret övergår till överförmyndaren i den kommun dit ungdomen flyttat att avgöra huruvida godmanskapet ska kvarstå eller ej.

Konsekvensanalys

Omsorgsnämnden

Kommunens kapacitet och beredskap att ta emot nya anvisningar av ensamkommande barn minskas i och med detta förslag. Om antalet nya barn till kommunen ökar kommer verksamheten att behöva dubbel belägga rum på HVB – boenden, för att klara uppdraget.

Kommunens arbete med integration och etablering på kort och lång sikt behöver intensifieras då fler ensamkommande unga vuxna kommer att stanna kvar i kommunen. Detta arbete behöver bedrivas på bred front inom kommunen, men för omsorgsnämnden blir det att tydliggöra på vilket sätt boendena och stödcentrum kan vara proaktiva i detta arbete för att korta etableringen i samhället.

Socialnämnden

Fler ärenden blir kvar inom socialförvaltningens ekb-grupp, resursgrupp och afi mottagning längre än planerat. Detta förutsätter att de i kommunstyrelsen (2017-03-14, § 124) beslutade extra medlen 2017 ur statsbidrag/välfärdsmiljarder som riktades till att finansiera tjänster för flyktingmottagandet kvarstår. I dagsläget är endast 6,8 åa på ekb-gruppen finansierade i socialförvaltningens ordinarie budget. 3,0 åa på gruppen finansieras ur schablonersättning från Migrationsverket (vilket är en osäker finansiering framåt då schablonerna sänkts). Resterande 11 åa vid ekb-gruppen finansieras med temporära välfärdsmedel enligt ovan nämnda beslut i kommunstyrelsen. Välfärdsmedlen finansierar även 5 åa vid förvaltningens resursgrupp samt 5 åa vid afi mottagningen. Under 2017 har det skett en minskning av antalet årsarbetare inom ekb-gruppen och resursgruppen utifrån det minskade inflödet med 4 åa. Totalt har det handlat om en utökning med 24 åa, men fr o m 2018 beräknas behovet vara 20åa som kräver en fortsatt finansiering från 2018 och framåt.

Leanlink Råd och stöd

Den personalplanering som är gjord inför hösten behöver revideras. Ytterligare medarbetare behöver rekryteras. Chefsstöd i form av verksamhetschefer och föreståndare är inte dimensionerade för utökade uppdrag så det krävs omfördelning och utökning av de uppdragen.

Troligtvis kommer det att finnas ett större behov av boendeplatser i stödboende än vad det finns kapacitet för och risk för att vissa ungdomar har mer behov av stöd än vad det finns kapacitet för.

Råd och stöd gör bedömningen att det är möjligt att utöka uppdraget avseende ensamkommande barn under hösten och att den ursprungliga avvecklingsplanen kan träda i kraft vid årsskiftet.

Bildningsnämnden

Beslutet innebär att bildningsnämndens kapacitet och beredskap att erbjuda utbildning på språkinträdning inom gymnasieskolan minskar. Det föreligger emellertid idag ingen platsbrist inom språkinträdning och nämnden kan genom nya organisationen samt genom samverkan med externa aktörer vid behov utöka kapaciteten ytterligare för att ta emot elever på språkinträdning.

Överförmyndarnämnden

I de fall då ungdomar överklagar Migrationsverkets avslagsbeslut samt åldersuppskrivning till 18 år, låter överförmyndarnämnden god man kvarstå om den uppskrivna åldern inte accepteras. Detta innebär en kostnad för arvode och ersättningar till god man som inte ersätts av Migrationsverket. Fram till och med augusti har detta kostat nämnden drygt 50 000 kr. Prognosen för återstoden av 2017 är svår att bedöma eftersom det är avgörande hur många beslut om åldersuppskrivningar som fattas.

De ungdomar som fyller 18 år (enligt vid asylansökan registrerade födelsedata) utan att beslut fattats i deras asylärende, har i och med myndighetsdagen inte längre någon god man som företräder dem och överförmyndarnämnden ingen aktiv roll att spela i etableringsfasen. Därmed ger detta beslut inga konsekvenser för överförmyndarnämndens kapacitet och beredskap.

Ekonomi

Ekonomi Hösten

Kommunen har räknat kostnader för 20 HVB- platser till årsskiftet/ t o m januari, som annars skulle läggas ned med en dygnskostnad om 1200kr/ dygn i fyra månader, vilket leder till en kostnad om ca 2,9 mnkr.

Det finns även fem asylsökande ensamkommande 18-åringar boende i familjehem, vilket genererar en dygnskostnad på 600kr/ dygn i fyra månader, vilket leder till en kostnad om ca 360tkr.

Det finns också asylsökande ensamkommande barn externt placerade genom särskilda avtal, varav ca 5 barn kan komma att behöva plats i kommunens mottagande, vilket genererar en dygnskostnad på 4000kr/ dygn i ca 3 månader, vilket leder till kostnader om ca 1,8 mnkr.

Totala kostnader för hösten är ca 5 mnkr och intäkter är statsbidraget på ca 2,5mnkr, vilket leder till extra kostnader om ca 2,5 mnkr.

Ekonomi Våren

Höstens ca 20 HVB-platser förväntas ersättas av ca 30 platser på Arenan. Hyra för dessa lägenheter och försörjningsstöd förväntas uppgå till ca 2,0 mnkr för våren. Därtill kan behöva kopplas ett boendestöd för ca 30 ungdomar, vilket ger en kostnad om ca 1,5 mnkr.

Detta leder till en kostnad för våren på ca 3,5 mnkr.

Då de asylsökande ensamkommande 18-åringarna förväntas få uppehållstillstånd senast vid årsskiftet 2017/2018 så kommer kommunen att få schablonersättning för åtminstone ca 30 ungdomar under våren, vilket leder till intäkter om ca 4,1 mnkr.

Samråd

Gemensamt presidium mellan Socialnämnden, omsorgsnämnden och äldrenämnden tillstyrker att asylsökande ensamkommande ungdomar över 18 år får bo kvar i kommunen i avvaktan på beslut om uppehållstillstånd. I detta ärende har samråd skett med socialförvaltningen, Leanlink Råd och stöd, Utbildningsförvaltningen och Överförmyndarenheten som inte har något att erinra mot förslaget.

Samråd har även skett med ekonomi och finans som inte har något att erinra om förslaget till finansiering.

Uppföljning och utvärdering

Omsorgskontoret och socialförvaltningen följer kontinuerligt upp antalet ensamkommande barn och behovet av platser.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Omsorgs- och äldreförvaltningen

Socialförvaltningen

Linda Ljungqvist

Anita Lhådö

Beslutet skickas till:
Socialnämnden
Bildningsnämnden
Omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden
Utförarstyrelsen